

परिशिष्ट - अ
पुणे महानगरपालिका, पाणी पुरवठा विभाग
संत गाडगेबाबा नागरी स्वच्छता अभियान सन २००८/२००९ स्पर्धेसाठी मुद्देनिहाय गुणांची विगतवारी

गट - अ मुद्दा क्र I पाणी पुरवठा व व्यवस्थापन			एकूण गुण १००		
अ.क्र.	विषय	कमाल गुण	संकलीत करावयाची माहिती	अभियानाच्या सुरुवातीस दि. २ ऑक्टो. २००८ स्थिती	अभियान कालावधीतील दि. १० जून २००९ पर्यंतची स्थिती
१	पाणी उपलब्धता	१०			
१.१	निकषाप्रमाणे पाणी उपलब्धता (दरडोई दरदिवशी)	३	१) एकूण लोकसंख्या २००१	लोकसंख्या २५,३८,४७३ पाणी उपलब्धता (२६० लिटर्स प्रतिदिन प्रती माणशी)	
			२) तरंगती लोकसंख्या (याचे कारण)	माहिती उपलब्ध नाही.	
			३) तरंगत्या लोकसंख्येसाठी पाणी व्यवस्था	माहिती उपलब्ध नाही.	
			४) कुटुंबाची लोकसंख्या	६,५०,०००	
			५) दैनिक खरेदी केलेले पाणी (एमएलडी)	१०३५ एम.एल.डी.	
			६) स्वतःच्या स्रोतापासून दैनिक उपलब्ध पाणी पुरवठा (एमएलडी)	नाही.	
			७) एकूण दैनिक पाणी पुरवठा (एमएलडी)	१०३५ एम.एल.डी.	
१.२	पाणी पुरवठा योजनेअंतर्गत सुधारणा करण्यासाठी केलेले प्रयत्न.	७	(अ) व (ब) नवीन स्रोत विकास नवीन वितरण व्यवस्था इ.	-	-
			क) स्रोत बळकटीकरण	भामा आस्केड योजनेचा डिटेल प्रोजेक्ट रिपोर्ट तयार झाला आहे.	
			ड) जुनी पाईप लाईन बदलणे	दैनंदिन देखभाल दुरुस्ती अंतर्गत तथा टेंडर प्रक्रियेद्वारे जुन्या लाईन आवश्यकतेनुसार बदलण्यात येतात.	
			इ) पंपिंग मशिनरी बदलणे व दुरुस्ती.	दैनंदिन देखभाल दुरुस्ती केली जाते.	
२	पाणी पुरवठा योजनेची उपांगे	१०	१) साठवण क्षमता (एकूण पुरवठ्याच्या टक्केवारीने)	३३%	
			२) वितरण व्यवस्था	स्वतंत्र सल्लागार नेमून सर्व्हेक्षण करण्यात येत आहे. सर्व्हेक्षणानंती माहिती देता येईल.	
			अ) (घरगुती नळ जोडणे)		
			ब) नळ थांबे		
			३) जलशुध्दीकरण केंद्र क्षमता	१०३५ एम.एल.डी.	
			४) योजनेची मालकी व व्यवस्थापन	स्वतः पुणे म.न.पा.	
			५) तरंगत्या लोकसंख्येसाठी व्यवस्था	स्वतंत्र व्यवस्था नाही.	
३.	चालू वर्षात पाणी पुरवठा वाढविण्यासाठी केलेले प्रयत्न.	१०	१) साठवण क्षमता / वितरण व्यवस्था/जलशुध्दीकरण केंद्र क्षमता/ पाणी पुरवठ्याचे तास वाढविण्यासाठी केलेल्या उपाय योजना. / प्रयत्न.	नवीन वारजे व वडागांव जलशुध्दीकरण केंद्राचे काम पूर्ण व सदर प्रकल्प कार्यान्वित. तसेच ४० एम.एल.डी. क्षमतेचे होळकर जलशुध्दीकरण केंद्र व	

				१०० एम.एल.डी. क्षमतेचे लष्कर जलशुध्दीकरण केंद्राचे काम चालू.	
			२) पाणी पुरवठा योजनेचे व्यवस्थापन ताब्यात घेण्यासाठी केलेले प्रयत्न.	मुद्दा लागू नाही.	
			३) नवीन योजना / सुधारणा करण्याकरिता स्वनिधी उभारण्याचे नियोजन आणि प्रत्यक्ष उभारणी.	कर्ज न घेता स्वनिधी उपलब्ध करण्यासाठी बजेट तरतूद दरवर्षी करण्यात येते.	
			४) तरंगत्या लोकसंख्येसाठी केलेले प्रयत्न	स्वतंत्र प्रयत्न नाही.	
४.	पुरविलेल्या पाण्याची गुणवत्ता. (वार्षिक)		१) जलशुध्दीकरण केंद्र / पंपिंग स्टेशनवरील पाण्याची गुणवत्ता आणि पाणी.	दररोज ८० नमुने IS १०५०० प्रमाणे विहित निष्कर्ष पाण्याचा भौतिक/रासायनिक व जैविक तपासणीसाठी घेणेत येतात. ३ प्रयोगशाळा यासाठी कार्यरत आहेत. तसेच नागरिकांच्या त्यांच्या पाण्याचे नमुने शुल्क आकारून तपासणी करून देण्याची सोयही या प्रयोगशाळेमध्ये आहे.	
			शुध्दीकरणासाठी वापरण्यात आलेल्या पध्दती.	क्लोरिफ्लॅक्युलेशन, रॅपिड ग्रॅव्हिटी, फिल्टरेशन, प्रि अँड पोस्ट क्लोरिनेशन.	
			२) वितरण व्यवस्थेमधील पाण्याची गुणवत्ता (रँडम पध्दतीने) (नमुन्यांची संख्या व योग्य आढळलेले नमुने.)	२ ऑक्टोबर २००७ ते १० जून २००८ पर्यंत २४०६९ नमुने घेण्यात आले. तथापि यापैकी २३९८८ नमुने योग्य आढळले.	
			३) तरंगत्या लोकसंख्येसाठी असलेल्या पाण्याची गुणवत्ता.	माहिती उपलब्ध नाही	
			४) तक्रार निवारण व्यवस्था.	दिनांक १२/४/२००८ पासून पाणी पुरवठा विभागाच्या तक्रारी WWW.Our Pune Com. या नांवाने संकेतस्थळ तयार करण्यात आले आहे. या संकेतस्थळावर नागरिक इंटरनेटद्वारे तक्रार करू शकतात. जे नागरिक इंटरनेटद्वारे तक्रार करीत नाहीत त्यांचेकरीता २४२५२६२९ या हेल्प लाईनवर तक्रारी घेण्याची सोय करण्यात आली आहे. २ ऑक्टोबर २००७ ते १० जून २००८ पर्यंत एकूण १३०० तक्रारी आल्या. त्यापैकी १२९० तक्रारी सोडविण्यात आल्या आहेत. १० तक्रारी बाकी आहेत.	
५.	पाणी योजनेचे आर्थिक व्यवस्थापन.	१५	अ) पाणीपट्टी आकारणी (देखभाल खर्च + दुरुस्ती + पुर्नजीवन तरतूद.)	ऑक्टोबर २००७ ते जून २००८ या कालावधीत मागणी ३३२५ लक्ष.	
			ब) पाणीपट्टी वसूली	ऑक्टोबर २००७ ते जून २००८ या कालावधीत वसुली १३००० लक्ष.	
			क) वसूलीचे आकारणीशी प्रमाण.	०.९७	
			ड) दंडात्मक कारवाईचा प्रभावीपणा	सर्वसाधारण ६० % वसुली कारवाई नंतर होत असल्याचे आढळले आहे	
			थकबाकीदारांविरुद्ध केलेली कारवाई.	थकबाकीदारांचे नळजोड तोडण्याची कारवाई केली जाते. व थकबाकी जमा झाल्यानंतर जोड पूर्ववत करण्यात येते. नळजोड तोडणे व जोडणेकामी स्वतंत्र दंड आकारण्यात येतो.	
			इ) योजनेवरील कर्जाची परतफेड	लागू नाही.	
			ई) खर्च कमी करण्यासाठी केलेले प्रयत्न.	-	

			खास उपाय योजना.	वॉटर ऑडिट, एनर्जी ऑडिट, लिंक डिटेक्शन, ऑटोमायझेशन ऑफ वॉटर ट्रीटमेंट प्लँट यासारख्या विविध कामांसाठी सल्लागार नेमण्याची प्रक्रिया सुरु आहे.	
६.	पाणी पुरवठा लेखा परिक्षण व केलेल्या सुधारणा.	१०	१) लेखा परिक्षण झाले आहे काय ? (लेखा परिक्षणाच्या अहवाल सोबत जोडावा)	पाणी पुरवठा लेखापरिक्षणासाठी सल्लागार नेमण्याची प्रक्रिया चालू आहे.	
			२) लेखा परिक्षण अहवालाच्या त्रुटींचे निराकरण करण्याबाबत केलेली कारवाई.	-	
			३) बिलिंगचे परिणाम व टक्केवारी.	-	
			४) पाणी गळती चोरी अवैध नळजोडण्याची परिस्थिती.	अवैध नळजोडण्या नियमित करण्याचे धोरण अंतिम टप्प्यात आहे . अवैध नळजोडण्या नियमित करून घेणेबाबत जाहिर प्रकटनाव्दारे नागरिकांना आवाहन करण्यात आले होते. व त्याचबरोबर प्रत्यक्ष क्षेत्रिय कार्यालयास दरमहा किमान १०० अवैध नळजोड शोधून ते तोडण्याचे उद्दिष्ट ठरवून देण्यात आले आहे. मा. मुख्य सभेने ठरवून दिल्याप्रमाणे अवैध नळजोडासाठी र.रु. १०००/- प्रशासकिय शुल्क आकारून ते नियमित करणेत येत आहे.	
७.	पाणीपट्टीत सुधारणा.	१०	१) पाणीपुरवठा पाणीपट्टीची वार्षिक मागणी	१३३२५ लक्ष	
			२) पाणीपट्टी वसूली	१३००० लक्ष	
			३) पाणी पुरवठा हिशोब व्यवस्थापन व त्यातील पारदर्शीपणा.	म.न.पा. कडील स्वतंत्र ऑडिट विभागाकडून हिशोब तपासणी केली जाते. याव्यतिरिक्त सेंट्रल ऑडिटकडून हिशोबाची तपासणी होते.	
			४) भविष्यातील (रिप्लेसमेंट) करिता सिंकींग फंडसाठी तरतूद.	तरतूद नाही.	
८.	योग्य पाणी वापर.	५	१) पुर्नवापराचा प्रयत्न त्यातील यश.	पाणी पुर्नवापराचे पांच प्रकल्प कार्यान्वित झाले आहेत. १) नायडू - ९० एम.एल.डी. प्रतिदिन, २) बहिरोबा - १३० एम.एल.डी. प्रतिदिन, ३) एरंडवणा - ५० एम.एल.डी. प्रतिदिन, ४) बोपोडी - १८ एम.एल.डी. प्रतिदिन, ५) तानाजीवाडी - १७ एम.एल.डी. प्रतिदिन, तसेच मागील वर्षामध्ये ३०५ एम.एल.डी. पाण्याचा पुर्नवापर करण्यात आला. यातील ४० एम.एल.डी. पाणी पाटबंधारे विभागांच्या कॅनॉलमध्ये सोडण्यात येते. व उर्वरित नदीमध्ये सोडले जाते. असे प्रकल्प राबविण्यासाठी मुंढवा गांव येथे बंधारा बांधून ट्रीटमेंट केलेले पाणी अडवून ते पाटबंधारे विभागाच्या कॅनॉलमध्ये दाबनलिकेव्दारे सोडण्यात येणार आहे. तसेच पुणे मनपापार्फत राष्ट्रीय नदी सुधारणा योजनेअंतर्गत १००% सांडपाणी जमा करून त्यावर प्रक्रिया करण्यासाठी डी.पी.आर. बनविण्याची कारवाई चालू आहे. तसेच कांही खाजगी संस्थांपार्फत वैयक्तिकरित्या अंतर्गत सांडपाणी प्रक्रिया राबविण्यास मनपातर्फे प्रोत्साहन देण्यात आले आहे. सन २००८-०९ मध्ये आणखी २६२ एम.एल.डी. क्षमतेचे मैला शुध्दीकरण केंद्र बनणार आहेत. असे एकूण ५६७ एम.एल.डी. पाण्यावर प्रक्रिया होणार आहे.	
			२) पाऊसपाणी संकलन प्रयत्न यश.	विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये उपाय योजना सुचविली आहे. नवीन सर्व बांधकामांना सक्ती केली आहे.	
			३) नागरिकांसाठी प्रोत्साहनात्मक योजना.	नाही.	

			४) कायदेशीर तरतूद पोटनियम इ.	मुंबई प्रांतिक मनपा अधिनियम १९४९ चे कलम १९८ व २०० (१)	
			५) प्रबोधनात्मक प्रयत्न प्रचार प्रसिध्दी.	प्रभाग समित्या व आरोग्य खाते व एन.जी.ओ. मार्फत सामाजिक उपक्रमाद्वारे प्रचार व प्रसिध्दी यांच्या माध्यमातून मनपाच्या प्रत्येक नळजोडधारकांकडे वैयक्तिक संपर्क साधण्यात येतो. NGO मार्फत सामाजिक उपक्रमाद्वारे प्रचार व प्रसिध्दी	
९.	टंचाई काळातील व्यवस्थापन.	५	१) शासन मदत व स्वयंप्रयत्न यांचे विश्लेषण.	टँकर्स, बुस्टर्स व इतर भागात ऑफ अवर्सच्या पर्यायांचा वापर करण्यात आला. कात्रज, कोंढवा भागांत पाण्याच्या टाक्या बसवून टँकर मार्फत पाणी पुरवठा करण्यात आलेला आहे. वडगांवशेरी व इतर भागांत खाजगी व्यावसायिक व नगरसेवक निधीतून बोअर्स घेण्यात आले.	
			२) हात पंप व विद्युत पंप (संख्या)	GSDA मार्फत याबाबतचा प्रकल्प प्रस्तावित केला आहे.	
			३) टँकर्स (संख्या)	टेंडर काढून सुमारे ४०० ते ५०० टँकर्स ची व्यवस्था करण्याची क्षमता आहे. परंतु अद्याप पर्यंत अशी परिस्थिती उद्भवली नाही.	
			४) नाविन्य पूर्ण उपाययोजना	वॉटर ऑडिट, एनर्जी ऑडिट, लिंक डिटेक्शन, ऑटोमायझेशन ऑफ वॉटर ट्रीटमेंट प्लँट यासारख्या विविध कामांसाठी सल्लागार नेमण्याची प्रक्रिया सुरु आहे.	
१०.	विशेष घटकांना पाणी पुरवठा		१) शालेय पाणी पुरवठा	सर्व शाळांना पुणे मनपाद्वारे पाणी पुरवठा केला जातो.	
			२) मागास वस्त्यांना पुरवठा.	शहरांत स्वतंत्र मागास वस्त्या नाहीत. जुन्या भागांतील सर्व वस्त्यांना निकषानुसार पाणी पुरवठा करण्यात येतो. नविन भागांतील अंदाजे २५ टक्के वस्त्यांना टँकरमार्फत पाणी पुरवठा केला जातो. व उर्वरित वस्त्यांना निकषाप्रमाणे कमी दाबाने नळातून पाणी पुरवठा करण्यात येतो. पाणी पुरवठ्याच्या पाईप व्दारे न जोडलेल्या झोपडपट्टींची लोकसंख्या = निरंक, झोपडपट्टीतील स्टँडपोस्टची संख्या = ५००.	
			३) झोपडपट्टीस पाणी पुरवठा	झोपडपट्ट्यांमध्ये २२००० नळजोडाद्वारे तसेच ५०० नळ थांब्याद्वारे पाणीपुरवठा करण्यात येतो. झोपडपट्टीतील पाणीपट्टी वसुली दरवर्षी करण्यात येते. झोपडपट्टीमध्ये वसूली रु. ३६५/-प्रति कुटुंब , प्रति वर्ष. ६६,०००, स्टँडपोस्ट समितीमार्फत वसूल केलेली = निरंक	
			४) उद्योग व्यावसायिक पुरवठा	१३२०० नळजोड एन.डी. दराने मीटरवर मंजूर.	
११.	ग्राहक समाधान अहवाल.	१०	पाणी पुरवठा संदर्भात नागरिकांचे सर्वेक्षण केले आहे काय ?	स्वतंत्र सर्वेक्षण करण्यात आलेले नाही.	
			असल्यास किती लोकांचे केले आहे ?	तथापि नागरिकांकडून आलेल्या तक्रारी ४८ तासांमध्ये निवारण करून नागरीक समाधान साधण्यात येते. तसेच नागरिकांच्या तक्रारी संगणकावर घेऊन त्यांची पूर्तता करण्यात येते. मा. स्थायी समिती, मा. मुख्य सभा व लोकशाही दिन	

		त्यापैकी किती नागरिक पाणी पुरवठा व व्यवस्थापनाबाबत समाधानी आढळून आहे ?	यामध्ये नागरीक , मा. नगरसेवक व पुणे मनपाचे अधिकारी यांच्या बैठकीमध्ये कमी दाबाने पाणी पुरवठा, गळती याविषयी तक्रारींचा आढावा घेण्यात येऊन तक्रारी निवारण करण्यात येतात.	
		असमाधानी नागरिकांच्या तक्रारी निवारणार्थ करण्यात आलेल्या / येत असलेल्या उपाययोजना		